

ЧОЛОВІК ЯК ЕВОЛЮЦІЙНА ІННОВАЦІЯ?

Есеї про чоловічу природу,
сексуальність, життєві стратегії
та метаморфози маскулінності

УДК 159.922.1-055.1+316.3-055.1+141.7-055.1
К63

КОМАРЕК Станіслав

К63 Чоловік як еволюційна інновація? Есеї про чоловічу природу, сексуальність, життєві стратегії та метаморфози маскуліності / Переклад з чеської Олени Крушинської, Тетяни Окопної. — Львів : Апріорі, 2018. — 432 с.

ISBN 978-617-629-489-4

Книжка присвячена природі та сексуальності чоловіків, їхній поведінці у найрізноманітніших ситуаціях війни та миру, виникненню та організації чоловічих колективів, ставленню чоловіків до жінок та до інших чоловіків, зміні образу чоловіка у пліні історії і багатьом іншим темам, зокрема й глибоко табуйованим. У Чехії це видання, як і багато інших книжок професора Станіслава Комарека, стало науково-популярним бестселером завдяки глибокій ерудиції автора у біології та суспільних науках, свіжості й неупередженості його погляду на світ і особливому "комареківському" стилю – дещо провокативному і сповненому гумору та іронії.

Видання призначене для всіх чоловіків та жінок – від вісімнадцяти років і до благих літ.

Перекладено за виданням: Muž jako evoluční inovace?
Eseje o maskulinitě, její etologii, životních strategiích a proměnách
Praha, Academia, 2012.

Книгу видано за підтримки
Міністерства культури Чеської Республіки

Інформаційний партнер видання – Чеський центр в Україні

- © Станіслав Комарек, текст, 2012
 - © Олена Крушинська, Тетяна Окопна, переклад з чеської, 2018
 - © Віра Гринєць, макет, обкладинка, 2018
 - © Видавництво «Апріорі», українське видання, 2018
- Усі права застережено

ISBN 978-617-629-489-4

ЗМІСТ

Про автора	10
Слово до українського читача	12
Вступ	14
РОЗДІЛ 1. ПИТАННЯ ЛЮДСЬКОЇ ПРИРОДИ	21
РОЗДІЛ 2. СТАТЬ	29
▶ Культуризм	41
РОЗДІЛ 3. ТРАДИЦІЙНЕ СПРИЙНЯТТЯ ЧОЛОВІЧО-ЖІНОЧОЇ ПОЛЯРНOSTІ У ДАВНІЙ ГРЕЦІЇ ТА КИТАЇ	43
▶ Чоловік = людина?	
Чоловіки та мови	48
РОЗДІЛ 4. ЖИТИ НЕБЕЗПЕЧНО	51
Стратегія садової лійки	52
Еволюційна лабораторія	55
Брати Тодестрібу, або Демон тестостерон	57
Сексуальне розмаїття	63
▶ Порнографія	71
Мастурбація як феномен	73
▶ Сперма	80

РОЗДІЛ 5. ПЕРВИННІ, ВТОРИННІ, ТРЕТИННІ СТАТЕВІ ОЗНАКИ.....	83
Первинні статеві ознаки.....	84
Пеніс.....	84
▶ Магія кількості.....	88
▶ Обрізання.....	93
Мошонка.....	97
▶ Кастрація.....	99
Вторинні статеві ознаки.....	106
Волосяний покрив.....	108
Волосся.....	110
Цикл бороди.....	113
«Третинні» статеві ознаки.....	117

РОЗДІЛ 6. ЧОЛОВІЧІ ТА ЖІНОЧІ ДУШІ – СПІЛЬНЕ І ВІДМІННЕ.....	121
▶ Транссексуальність як знамення епохи.....	124
Кілька чоловічих прихистків.....	128
Математика, шахи й музика.....	128
Світ комп'ютерів.....	128
Автомобілі та мотоцикли.....	130
Гарні нові машини.....	132
Великі гроші.....	133
Філософія.....	134
Колекціонування.....	138
Чоловіки, жінки і тварини.....	139

РОЗДІЛ 7. МІЖ СТАТЯМИ	143
Моногамія і полігамія	144
Сила уз	149
Як разом жити	153
▶ Матуся і хлопчик	164
РОЗДІЛ 8. ЧОЛОВІКИ МІЖ СОБОЮ	171
Хлопчачий гурт як прообраз чоловічих спільнот	172
Обряди ініціації	175
Чоловік як еволюційна інновація?	177
▶ Яструб і курчатка	183
Чоловічий дім. Що цементує чоловічі спільноти?	191
Гомосексуальність як феномен	196
▶ Постфройдівська пастка	197
Грецька педерастія і гомосексуальна педагогіка	199
▶ Гомосексуальність у тварин	207
▶ Гіджра	209
▶ Підпілля	217
«Діаспора» і «національне відродження»	218
Розуміння, розуміння себе, нерозуміння	225

РОЗДІЛ 9. МАСКУЛІННІСТЬ

СУВОРА І ВОЙОВНИЧА	239
В і й н а	240
▶ Полювання.....	241
▶ Яничари.....	250
▶ Військові ордени.....	252
▶ Честь.....	262
А р м і я	265
▶ Біль і садомазохізм.....	266
▶ Бандити і герої.....	276
▶ Тюрма.....	280
▶ Футбол.....	281

РОЗДІЛ 10. МАСКУЛІННІСТЬ ПРИТЛУМЛЕНА

І КОНТЕМПЛЯТИВНА	285
Монастир	286
▶ Дервіші.....	293
Церква та університет	295
Еклезіоморфні структури	299
▶ Гурт і партія.....	310
Матусині синочки	312
▶ Старші й молодші брати, або Миска сочевиці.....	315

РОЗДІЛ 11. МЕТАМОРФОЗИ МАСКУЛІННОСТІ	319
Патріархат і матріархат.....	320
▶ Феномен Бахофена.....	321
Розквіт і занепад маскулінності.....	329
Початок деконструкції	
і Перша світова війна,	
або Великий перелом	332
Тягар білого чоловіка	334
Фатерлянд і його приєрмер.....	345
▶ Феномен Вайнінгера.....	346
Мутерлянд	355
Поділ праці та його зникнення.....	363
▶ Батьки та діти.....	370
Фемінізм і гендерні студії	
як феномен	375
▶ Соромлива принадність квотування.....	377
Присмерк фемінності.....	394
Ісламське відгалуження.....	398
Вгасання, або Медитація	
у павільйоні метеликів	401
РЕЗЮМЕ	412
ЛІТЕРАТУРА	414